

Haga-BrunnsvikenNytt

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Haga-Brunnsvikens Vänner är både en nej-förening och en ja-förening

Vi är engagerade motståndare till allt som kan minska Haga-Brunnsvikens värden. Och vi ska veta att hoten är många. Kontorshus föreslås i Nationalstadsparken vid Annelund, Stallmästaregården vill bygga ut i en storlek och form som helt kan krossa den intima och urgamla värdshusmiljön, Ellevio har backat från sina tidiga sunda planer att helt markförlägga sina kablar för att i stället bygga två nya höga master i Ekhagen. Bara tre exempel där vi ideella krafter måste säga nej. Det tar ganska mycket möda att svara på remisser och argumentera.

Men Haga-Brunnsvikens Vänner är också en ja-förening. Vi har genomfört musikaftnar i Koppärtälten med både Bellman à la Django Reinhardt och stråkkvartetter med musik av Hagaparkens "egen" kompositör Joseph Martin Kraus. Vi anordnar seminarier kring viktiga ämnen som trädens hemliga liv och om vad trafikbuller gör med oss.

Och tänk på allt positivt man skulle kunna göra lite mer visionärt. Vi kämpar för att återskapa Pipers idé om ett vattenfall, en *Cascade*, mitt emot Gustav III:s paviljong. Vi kämpar för att få till en gång- och cykelbro vid Ålkistan. (Nu en ruskig skamfläck för de som vill promenera eller cykla runt Brunnsviken.) Och Hagakullen: det konstgjorda berget av schaktmassor som skulle kunna bli ett fantastiskt inslag i den engelska parken. Vi kan påminna oss att den underbara *Pelousen* också är människogjord. Vi kan om vi vill.

I allt detta samverkar Haga-Brunnsvikens vänner med intressenterna i vårt område: Solna stad, båtclubbarna, Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdens förvaltning. Och inte minst alla som ser Haga-Brunnsviken som sitt andliga och kulturella vattenhål medan stadens larm kryper allt närmre.

Stå upp för Hagaparken och hela Brunnsvikenområdet. Bekämpa exploateringarna och stöd de goda krafterna. Fortsätt att vara medlem. Eller bli om du, av någon anledning, inte är.

Anders Bodin

I DETTA NUMMER

- Ordförande har ordet
- Ljusfesten 6 november
- Betala medlemsavgiften
- Krausvandring i juni
- Konserter vid Koppärtälten
- Seminarium om effekter av buller

6 NOVEMBER

Ljusfesten 2022

Den första söndagseftermiddagen i november varje år har Haga-Brunnsvikens vänner tillsammans med ett antal andra föreningar ordnat en Ljusfest i Hagaparken, Bergianska trädgården och andra områden runt Brunnsviken.

Syftet med Ljusfesten, som startade 2006, är att sprida glädje, ljus och värme i novembermörkret och påminna oss om att vi rör oss i de rika natur- och kulturmiljöerna runt Brunnsvikens vatten, en del av den unika Kungliga nationalstadsparken. Vi vill visa besökande vad området kan erbjuda vad gäller naturupplevelser och kultur. Precis som förr om åren kommer det bli musik, fackeltåg, marschaller och en båt som går mellan Hagaparken och Bergianska trädgården.

På grund av pandemin anordnades ingen Ljusfest under 2020 och 2021 men den 6 november 2022 klockan 16.00–18.00 kommer vi att ha en Ljusfest igen. Läs programmet på nästa sida.

Ljusfesten söndag 6 november

Mellan klockan 16–18 är Brunnsvikens stränder upplysta och vi kan samlas för att lysa upp höstmörkret. På vår webbplats, på Facebook och på Instagram uppdateras programmet successivt (se redaktionsrutan nedan). Vill du vara med och hjälpa till på något sätt, mejla annika.katri.koponen@gmail.com eller skicka ett sms till 070 201 4667.

BETALA MEDLEMSAVGIFTEN

Årsavgift 2023: 185 kr medlem, 260 kr familj, 75 kr studerande, 500 kr företagsmedlem och föreningar. Skriv ditt namn och "medlem 2023" när du betalar avgiften.

Plusgiro: 428 37 57-5

Swish: 123 221 35 10.

Skicka e-post till medlem@haga-brunnsviken.org med ditt namn och din adress och skicka även mailadress till anitha.hedin@hotmail.com Har du inte betalat för 2022 får du gärna göra det. Avgifterna är de samma som för 2023.

PROGRAM (preliminärt)

UPPLEV PARKEN FRÅN BRUNNSVIKEN KL 16.00–18.30

En båt åker skytteltrafik mellan Bergianskas brygga och Haga Båtklubb vid Koppärtälten. Pris 30 kr/person och tur.

GÅ MED I FACKELTÅG KL 16.00

- Från bryggan vid Haga Forum/ Stallmästaregården till Koppärtälten
- Från grindarna vid Haga norra runt Pelousen till Koppärtälten
- Från Frösunda torg till Koppärtälten
- Från Ulriksdals Wårdshus till Kafé Sjöstugan

Facklor finns att köpa vid alla avgångsplatser och vid Kafé Sjöstugan samt Koppärtälten. Pris 40 kr.

SÅNG OCH DANS PÅ PELOUSEN VID KOPPARTÄLTEN MED START KL 16.15

- Kulning av Catharina Abelli och spel med näverlur av Mårten Hällqvist
- Elever från Solna kulturskola uppträder
- Kammarkören Euterpe

MUSIK I SILVERTÄLTET KL 16.15–18.00

Hagakvartetten och Dankos Swinging Pack spelar musik med anknytning till Hagaparken och hösten.

KAFÉ SJÖSTUGAN KL 16.00–20.00

Musikunderhållning och uppträdande samt fackeltåg kl 18.30 från Kafé Sjöstugan till Tivoliudde. Facklor säljs vid caféet. För aktuellt program www.facebook.com/kafesjostugan

BERGIANSKA TRÄDGÅRDEN KL 16.00 – 18.00

- Victoriahuset upplyst med levande ljus
- Edvard Anderssons växthus med Frukt-quiz som familjeaktivitet
- Gamla Orangeriet

BELLEVUE UDDE KL 17.00 och 16.00–19.00

- Elddans kl 17.00
- Stämningsfull ljusinstallation kl 16.00–19.00

CAFÉER & RESTAURANGER SOM HÅLLER ÖPPET UNDER KVÄLLEN

- Boulebar Haga
- Stallmästaregården
- Koppärtälten café
- Kafé Sjöstugan
- Edvard Anderssons växthus
- Gamla Orangeriets Restaurang & Café
- Ulriksdals Wårdshus

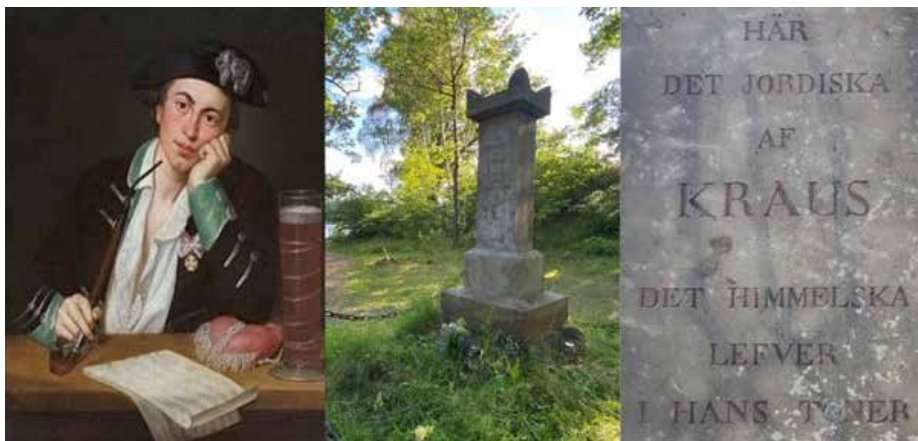
REDAKTIONSruta

Haga-BrunnsvikenNytt utkommer till medlemmar två gånger per år. **Ansvarig utgivare:** Anders Bodin, ordförande, Anders.bodin@haga-brunnsviken.org **Redaktör:** Ulla Wittrock **Layout:** Karin Schmidt **Mail:** info@haga-brunnsviken.org
Föreningens adress: Haga-Brunnsvikens Vänner, c/o Bodin, Mariatorget 1 B, 118 48 Stockholm
Hemsida: <https://haga-brunnsviken.org> Haga Brunnsvikens Vänner [haga_brunnsvikens_vanner](https://www.instagram.com/haga_brunnsvikens_vanner)
Tryckeri: Stockholms Lito Grafiska AB

Krausvandring i juni

Kompositören Joseph Martin Kraus, som har sin gravplats längst ut på Tivoliudden vid Brunnsviken, fyllde 266 år den 20 juni. Han föddes i Miltenberg i södra Tyskland 1756 (samma år som Mozart), kom till Sverige 22 år gammal och blev så småningom kapellmästare hos Gustav III. Han har bl a komponerat kammarmusik, symfonier, kyrkomusik och operor.

Mest känd är musiken till Gustav III:s begravning. Kraus dog senare samma år som kungen, den 15 december 1792. På gravmonument kan man läsa "Här det jordiska af Kraus Det himmelska lefver i hans toner."

Den 19 juni ordnades i Haga-Brunnsvikens Vänners regi en vandring till graven och medlemmar ur **Mazerska Kvartettsällskapet** (Yvonne Kullberg, Maria Wolf, Lena Brodin, Sara Åsbrink och Helmuth Karacsonyi) framförde musik av Kraus.

Sara guidade även längs vägen och berättade om Kraus. Senare under sommaren framfördes Kraus opera Proserpin under flera veckor på Confidencen. Föreställningen fick mycket fina recensioner.

Sara Åsbrink

mans med mycket duktiga musiker, en av Sveriges bästa basister, Hasse Larsson, och på gitarrer Edvard Hamngren och Tomas Danko. Även den kvällen var det strålande sommarväder med mycket folk, och trion fick massor av beröm för den svängiga, rytmiska musiken. Det råkade komma förbi en journalist, som skrev några mycket berömdande rader om trion!

Under sommarens sista konsert vid Koppartälten den 25 augusti spelades det musik med anknytning till Haga-Brunnsviken av Kraus, Bellman och Kraus elev Johan Wikmanson. Musiken framfördes av **Hagakvartetten**; Töres Theorell, Maria Wolf, Sara Åsbrink och Johan Roll. Förutom stråkkvartettmusik, så sjöng Maria en vaggång av Kraus och Töres sjöng en sång om Mozarts död med text av Bellman och musik av Kraus. Sara berättade om Kraus och Töres berättade om sin forskning kring musik och hälsa. Vår ordförande Anders Bodin berättade om föreningen.

Konserter vid Koppartälten

I år hade vi ingen Haga-dag, utan föreningen ersatte den med tre mindre konserter sista torsdagen i juni, juli och augusti vid Koppartälten.

Tidigare styrelsemedlemmen Tomas Dankos band **Dankos Swinging Pack** med sångerskan Anna Thiam (bilden) spelade utanför Koppartältens café

den 30 juni. Det var underbart sommarväder och de spelade glad swing. Det var mycket publik på caféet och många satt också i gräset på pelousen. Det blev mycket applåder och var en härlig stämning.

Den 28 juli spelade Tomas trio **Django Reinhardts** gitarr-jazz tillsam-

Förhoppningsvis kan liknande program ordnas nästa sommar. Konserterna är trevlig reklam för vår förening då vi också kan berätta om våra aktiviteter, t ex den kommande ljusfesten den 6 november.

Tomas Danko, Sara Åsbrink

Sveavägen, Stockholm. Foto: Annillart, Pixabay.

Avs: Haga-Brunnsvikens Vänner,
c/o Bodin, Mariatorget 1 B, 118 48 Stockholm

Seminarium om effekter av buller

Efter årsmötet 19 maj 2022 anordnade Haga-Brunnsvikens Vänner ett seminarium om hälsoeffekter av buller, ett ämne som är centralt för alla som bor i en storstad och utsätts av buller från många olika källor, framförallt från bil- och flygtrafik.

Seminariet inleddes med att Göran Pershagen som är seniorprofessor vid Karolinska Institutet och i många år varit chef för Statens Miljömedicinska Institutet redogjorde för den senaste forskningen kring bullers effekter på människors hälsa.

Under åren 1995 till 2015 utsattes enligt de riktvärden WHO fastställt för buller vid bostaden i Stockholms län en tredjedel av befolkningen för minst en källa till trafikbuller. Det handlar alltså om ett stort problem. Och det är inte bara i största allmänhet så att man kan känna sig besvärad av buller utan man vet också att buller ger upphov till sömnstörningar, kognitiva effekter (att man inte kan tänka klart), effekter på hjärtkärlsystemet och även effekter på ämnesomsättningen. Buller från grannar och trafikbuller är de vanligaste källorna.

Buller har en rad effekter på sömnen såsom ökade kroppsrörelser, kortare sömnperiod, förändringar i sömnmönstret. Det ger också fysiologiska effekter och kan påverka de aptitreglerande systemen och alltså påverka viktreglering. Man har dessutom konstaterat att man inte vänjer sig vid buller utan de beskrivna effekter-

na förblir oförändrade om man bor i ett bullerexponerat område.

I epidemiologisk forskning har man sett att det finns långtidseffekter av buller med risk för högt blodtryck, hjärtinfarkt, stroke, övervikt och åldersdiabetes. Kvinnor som bor nära stora flygplatser och utsätts för flygbuller har förhöjda nivåer av stresshormonet kortisol på morgonen när bullernivåerna ligger på minst 60 dB. Ett viktigt konstaterande i forskningen är också att den som har exponering för vägtrafik hemma och buller och stress (höga krav och lite kontroll) på jobbet har större ökning av risken för hjärtinfarkt än den som utsätts för endast en av dessa hälsorisker.

Pershagen påminde om att man sedan 2015 har förhöjda riktvärden för trafikbuller i Sverige. Det innebär att det är fritt fram att bygga i mer bullerutsatta lägen än tidigare, vilket ju går rakt emot att forskningen visat allt tydligare hälsoeffekter av långvarig exponering för buller.

Efter Göran Pershagens inlägg talade Samuel Tuvenlund som är Senior akustisk konsult vid företaget Efterklang. Han är civilingenjör i väg- och vattenbyggnadsteknik och ger råd till sådana som skall bygga vägar eller byggnader. Han redogjorde för en rad intressanta lösningar som är estetiskt tilltalande samtidigt som bullernivåerna kan tas ned kraftigt. Han berättade att det är svårt att nå ut med kunskap om framsynta lösningar

som kan göra att färre människor drabbas av buller. Han presenterade ett rikt bildmaterial som visar hur lösningarna kan se ut i praktiken.

Töres Theorell

För kontakt med föreläsarna:
Göran Pershagen
goran.pershagen@ki.se
Samuel Tuvenlund
samuel.tuvenlund@efterklang.org

HAGA-BRUNNSVIKENS VÄNNERS STYRELSE 2022

Anders Bodin, ordförande
andersfbodin@gmail.com,
070-826 70 16

Beatrice Sundberg, vice ordförande
beatrice7878@hotmail.com

Ulla Wittrock, sekreterare
ulla.wittrock@naturvetaren.se,
072-571 19 38

Anitha Hedin, kassör
anitha.hedin@hotmail.com,
070-868-51 20

Johan von Garrelts, ordinarie ledamot
jvongarrelts@outlook.com

Anette Lindström, ordinarie ledamot
anette-lindstrom@bredband.net

Sara Åsbrink, ordinarie ledamot
sara.aasbrink@outlook.com

Sylvia Dovlén, suppleant
sylvia.dovlen@slu.se

Annika Koponen, suppleant
annika.katri.koponen@gmail.com